

کاوش های انجام شده در شهر سوخته استان سیستان و بلوچستان حاکی از رونق صنعت جواهر سازی در ۵۰۰۰ سال پیش در این منطقه از ایـرـان باسـتـان و در میـسـان دیگـر کـشـور هـای جـهـان اسـت . در کاوش های انجام شده، مهره های بسیاری از سنگ های لاجورد، عقیق، مرمر، فیروزه و انواع دیگر سنگ های گرانبها و نیمه گرانبها در مکان های مختلف شهر سوخته بویژه گورستان آن به دست آمده است که نشان می دهد مردم شهر سوخته به آراستگی اعتقاد داشتند .

سرپرست گروه باستان شناسی شهر سوخته در گفت و گو با مهر اظهار کرد: یکی از بخش های شهر سوخته، منطقه گورستان است که باستان شناسان در جستجو های متعدد به یافته هایی چون اشیا و کالاهایی که همراه با جسد مردگان دفن شده دسترسی پیدا کردند.

سید منصور سجادی افزود: آثار مکشوفه متنوعی چون انواع و اقسام پیکره های کوچک گلی، سفالین و سنگی انسان و جانور، اشیای چوبی و حصیری، ابزار بافندگی، پارچه، طناب، مهر و اثر مهر در کاوش ها به دست آمده که نمایانگر نقش مستقیم یا غیرمستقیم آنها در تهیه و تولید جواهرات و اشیای صنعتی است. وی گفت: پیدایش سنگ های قیمتی ضایعات سنگ ها و ابزار کار باقی مانده در کارگاه های صنعتی و سنگ تراشی نیز نمایانگر ساخت و پرداخت جواهرات در همین محل بوده است. وی اظهار کرد: مطالعه و آزمایش های انجام شده روی آثار به دست آمده از کاوش های شهر سوخته به شناسایی مشاغل گوناگون رایج در این شهر چون دامداری، کشاورزی، معماری، مدیریت، صیادی و شکار، سفالگری، فلزکاری، سنگ تراشی، تجارت و پزشکی کمک کرده است . به گفته سجادی، بیشتر اشیای زینتی پیدا شده در شهر سوخته با سنگ های نیمه بهادر وارداتی مانند لاجورد، عقیق و فیروزه که از معادن دوردست به این شهر وارد می شده ساخته شده است. وی با بیان این که سنگ های لاجورد وارداتی از سوی صنعتگران این شهر به شی زینتی یا بلوک های تراشیده شده مبدل و به سرزمین های دور دست آن سوی خلیج فارس صادر می شده است گفت: اشیا و لوازم مدفون در قبور نشان دهنده درجه فقر، غنا و طبقه اجتماعی و در برخی موارد شغل، جایگاه و خاستگاه اصلی فرد است . سرپرست هیات باستان شناسی شهر سوخته با اشاره به کشف ابزار کار در قبور صنعتگران گفت: در تعدادی از گورها نوک مته، اره، تراشه و قطعات نیمه تمام مهره ها و ابزارهای لازم سنگ تراشی یافت شده که حکایت از حرفه جواهرسازی در آن دوران دارد . به گفته سجادی، بررسی های انجام شده روی مهره های به دست آمده در قبور این شهر کهن نمایانگر کاربردهای تزئینی و مذهبی آنهاست. وی با اشاره به این که در شهر سوخته بیش از ۲۰۰ نوک مته در زمینی به مساحت ۱۰۰ مترمربع از اتاق های دوره دوم استقرار جمع آوری شده و هزاران تراشه و خرده سنگ لاجورد و عقیق، چه به صورت مهره های شکسته و چه به صورت خرده ریزه، دیده شده است افزود : علاوه بر آن تعداد ۷۱ قطعه فیروزه که حدود ۲۰ درصد فیروزه های پیداشده شهر سوخته را تشکیل می دهد نیز از همین قسمت جمع آوری شده است .